

Labod izhaja tritedensko
v nakladi 2650 izvodov
Odgovorna urednica:
Lidija Jež
Lektoriranje:
Tone Jakše
Grafična priprava:
DIC tozd Grafika
Tisk:
Tiskarna »Novo mesto«

 labod

glasilo delovne organizacije labod tovarne oblačil novo mesto

leto 14

novo mesto, februarja 1988

številk 2-3

tekstilci in ukrepi

Pismo, ki ga je splošno združenje tekstilne industrije Slovenije poslalo republiškem komiteju za trženje in splošne gospodarske zadeve, se nanaša na položaj tekstilcev ob protiinflacijskih ukrepih.

Tekstilna industrija Slovenije in Jugoslavije se posebno letos srečuje z zelo težkimi razmerami na domačem tržišču, ker je njena absorpcijska moč padla. Padec prodaje je pogojen z manjšo kupno močjo prebivalstva in

pomanjkanjem kapitala v trgovini, ki si prizadeva, da bi vsaj obdržala plasma tekstilnih proizvodov prek različnih akcij.

Splošno združenje tekstilne industrije Slovenije priporoča znatno povečanje izvoza, ki mora postati vsem delovnim organizacijam trajna usme-

ritev, kajti domači trg je premajhen za vse kapacitete v jugoslovanski tekstilni industriji. Perspektive slovenske tekstilne industrije so v proizvodnji vrhunskega in kvalitetnega tekstila v višjem cenovnem razredu.

Intervencijski ukrepi, posebno na področju cen, pa ovirajo ta prizade-

v današnji številki

Pred nami je 2. in 3. številka Laboda. Prva je bila posvečena našim planom, mobilizacijska torej. Zato so nekatere vsebine, ki so še vezane na novo leto, šele sedaj na vrsti za objavo. Ne zamerite, sicer pa je šele mesec dni mladega leta in vse dobre želje in lepi spomini naj bi bili še aktualni.

Sicer pa vam v današnji številki prinašamo:

— Odvisni smo od inovacij: kako se te razvijajo v slovenski tekstilni industriji? O tem govori analiza, ki obsega obdobje od 1981 do 1986.

— Svojo analizo nam je pripravila tudi služba kontrole kvalitete.

— Predstavljamo vam nove predsednike OO sindikata.

— Pogovarjali smo se z mag. Urekom iz naše razvojne službe.

— Kako z manj porabljene električne energije do več in boljše svetlobe (prispevek inž. Vinka Blažiča).

— Spremembe pravic v zdravstvenem varstvu predstavlja socialna delavka Jolanda Švent.

— Pred kulturnim praznikom smo, zato vam predstavljamo nekaj del naših literarnih ustvarjalcev.

Naša ženska kolekcija je na letošnjem ljubljanskem sejmu mode prejela kipec zlatega zmaja — to je najvišje priznanje. Čestitke gredo kreatorkam — Jelki Novak, ki je prejela tudi priznanje revije Jana, Ireni Bradač in Cveti Bogolin. Ne smemo pa pozabiti tudi vseh ostalih, ki so s svojim delom pomagali, da je bila razstavljena kolekcija nagrajena.

(Nadaljevanje na 2. strani)

vanja. Velike zaloge tekstila že itak ne omogočajo pretiravanje v cenah, zlasti na področju asortimana v povprečni kvaliteti, čemur so dokaz številne razprodaje po nizkih cenah. Sedanja zakonodaja pa ovira proizvodno in cenovno fleksibilnost, ki bi omogočila doseganje boljših poslovnih rezultatov. Cene so praktično zamrznjene, zato se priporočila za hitrejšo restrukturiranje asortimentov proizvodnje na višji kvalitetni in cenovni nivo skoraj ne da realizirati.

Tekstilna industrija Slovenije je bila v zadnjih letih že usmerjena navedenemu cilju ter je z nadpovprečno kvaliteto in tudi ustrezno ceno proizvodov dosegala nadpovprečne poslovne rezultate. Z novimi predpisi antiinflacijskega programa na področju tečajne politike, povečanja cen energije, transporta in povišanje drugih prispevkov na eni strani ter zamrznjena cena na drugi strani pa bo povzročilo, da bo do sedaj solidno akumulativna panoga zašla v izgube. Ugotavljamo, da so se cenovne disparitete z novimi ukrepi v panogi povečale, ker so delovne organizacije morale vračati cene na različne izhodiščne datume.

Trenutno je najbolj prizadeta primarna tekstilna industrija v panogi 0125, kateri se inputi, t.j. reprodukcijski materiali (volna, bombaž, sintetika) nenehno dražijo zaradi dviga svetovnih cen, deviznih tečajev in tudi povišanih carinskih dajatev.

Problem je tudi v nejasnosti pri oblikovanju cen za nove kolekcije. Po 3. točki odloka o najvišjih cenah določenih proizvodov, pomembnih za vso državo, je določeno, da za proizvode, ki se prvič proizvajajo, ne smejo biti cene višje od najvišjih cen enakih, podobnih ali sorodnih proizvodov. Ti proizvodi imajo primerljive artikle stare najmanj eno leto, cene pa so bile zanje oblikovane pred vsaj 15 meseci. Razumljivo je, da nobena proizvodnja ne prenese takega cenovnega skoka nazaj brez katastrofalnih posledic za poslovne rezultate. Tekstilna industrija ima trenutno hude tržne in poslovne probleme. Sedanji ukrepi na področju cen so že itak težko problematiko še bolj zapletli.

Posebej opozarjamo, da so zaradi tržnih težav poslovni rezultati tekstilne industrije Slovenije znatno upadli v 3. kvartalu, kar dokazuje podatek, da je v tem obdobju bilo doseženo samo okoli 10 odst. akumulacije iz 1. polletja 1987, pri tem so pa osebni dohodki ostali približno na enakem nivoju.

Predlagamo, da se antiinflacijski program spremeni ali spreminja tako, da bo omogočil gospodarskim subjektom več poslovne svobode in kreativnosti. Za režim oblikovanja cen v tekstilni industriji pa predlagamo, naj ostane enak, kakršen je bil pred sprejemom interventnih ukrepov, t.j. pred 14. 11. Ta predlog utemeljujemo s tem, da sedaj prisotna cenovna bariera ni ustrezna za panoge s pretežno uvoznimi inputi, hudo medsebojno konkurenco in težkimi tržnimi problemi na domačem in na tujih tržiščih.

Razen tega pripominjamo, da je izvoznikom treba zagotavljati oz. omogočiti vpliv na rednejšo in pravočasno oskrbo z reprodukcijskimi materiali, ker sicer izgubljajo enakopravnost v borbi s sposobnimi konkurenčnimi tekstilnimi izvozniki v svetovni trgovini, ki se jim ni treba ukvarjati s svojevrstnimi ovirami našega tipa.

Vljudno vas prosimo, da v okviru vaših pristojnosti ukrenete vse potrebno, da se bo tekstilna industrija lahko tržno obnašala ter dosegala normalne poslovne rezultate v okviru lastnih sposobnosti.

aktualno z odbora naše dejavnosti

Na 8. seji RO sindikata delavcev tekstilne in usnjarske industrije je bil razrešen dosedanji sekretar odbora Jože Miklič iz Novega mesta, ker je izvoljen na novo funkcijo v zvezi sindikatov.

Za novega sekretarja odbora je bila izvoljena Branka Novak, po poklicu ekonomist, zaposlena pa je bila kot planer-analitik v DO Tekstil Ljubljana.

Podani so bili rezultati poslovanja za obe panogi v 9 mesecih leta 1987 ter ocenjen vpliv ukrepov protiinflacijskega programa za obe dejavnosti.

Ker so rezultati gospodarjenja za devet mesecev leta 1987 za nas časovno že oddaljeni, kaj več o poslovanju tekstilne industrije in težavah, ki so jih povzročili protiinflacijski ukrepi, ki jih močno čutimo tudi mi, ko bodo znani rezultati poslovanja za leto 1987.

Podana je bila analiza stanja inventivne dejavnosti v usnjarsko predelovalni industriji, na eni prejšnjih sej pa tudi stanje na tem področju v tekstilni industriji Slovenije.

Iz navedenih podatkov je v globalu razvidno, da je normativna stran inovativne dejavnosti sicer formalno urejena, v praksi pa še ni v celoti zaživela in je v povprečju dokaj slabo razvita.

V Tekstilcu, na primer, so vsako leto razpisane nagrade za »inovatorja leta«. Kljub obvestilom in pozivom delovnim organizacijam te komaj podelimo. To kaže na določeno nezainteresiranost, čeprav anketirane OZD ugotavljajo, da je razvoj omenjene dejavnosti nujen. Da bi torej preseglji sedanje nespodbudno stanje na področju inovativne dejavnosti, je potrebno v prvi vrsti spremeniti odnos do inovacij pa tudi do inovatorjev.

Inovacijski predlogi se v največji meri nanašajo na področje tehnike in tehnologije, potrebno pa je inovatorsko dejavnost razširiti tudi na organizacijo dela in poslovanje OZD. Brez inovacij, od izvirne zamisli do prenosa dosežkov v proizvodnjo, ni mogoče v današnjem času napredovati niti v na-

cionalnem okviru, še manj pa se kot enakopraven partner vključevati v mednarodno delitev dela, je rečeno v analizah.

Stanje ustvarjalne dejavnosti v tekstilni industriji Slovenije v letih 1981—1986, ki jo je pripravila komisija za inovativno dejavnost pri republiškem odboru, katere predsednik je Renata Radšel, predstavljamo posebej.

Akcija za priznanje beneficirane delovne dobe v tekstilni industriji za predilke in tkalke, ki jo je začel RO že leta 1982, se še do danes, po tolikih analizah, elaboratih in dokazovanjih, ni premaknila z mrtve točke. Bila so prepričanja, da se bo postopek dokazovanja upravičenosti do priznanja benefikacije ugotovil enostavno in hitro, vendar je jasno, da temu ni tako.

Postopek namreč kaže, da je še veliko odprtih vprašanj, še vedno se zah-

Spoštovana gos. Skjpar

V novem letu 1988 vam želim veliko sreč, srečja in srednega zadovoljstva. Želim vam tudi poslovne uspehe v naslednjem letu in da bi se vsaj prej tako solidno sodelovali s vašimi kopei. S takšnim načinom dela kot ste ga pokazali, ni boste kakovostne kopee tudi obdržali!

Rajka Lusiak

27. 2. 1988

Odmevna pozornost ob hitri rešitvi reklamacije

tevajo novi podatki in dokazovanja, čeprav je bilo do sedaj že zbranih veliko podatkov in analiz, ki pa so se izkazali, na žalost, kot neuporabni in, ne nazadnje, predstavljali določeno finančno breme. Dejstvo je, so dokazovali člani odbora, da za nobeno panogo ni bilo potrebno toliko dokazovanja po upravičenosti priznanja benificirane dobe in so tekstilni delavci v tej panogi lahko upravičeno nezadovoljni s takšnim načinom vrednotenja njihovega dela.

Republiški odbor sindikata tekstilnih delavcev vztraja na stališču, da se začeta naloga čimprej uspešno izpelje do konca.

SLAVICA PUTRIH

analiza stanja ustvarjalne dejavnosti v slovenski tekstilni industriji v letih 1981—1986

Za oceno stanja in razvoja inovacijske dejavnosti v slovenski tekstilni industriji so nam na voljo podatki, ki so nam jih posredovale delovne organizacije kot odgovore na vprašalnik, poslan s strani komisije za inovacijsko dejavnost v juliju 1984 in ki zajemajo obdobje od leta 1981 do leta 1984. Za leto 1984 smo uporabili poročilo inovacijskega odbora pri društvu inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije, za oceno stanja v letu 1986 pa imamo na razpolago najnovejše odgovore na vprašalnik, ki ga je julija 1987 posredovalo vsem delovnim organizacijam splošno združenje tekstilne industrije Slovenije.

Vir podatkov so torej vprašalniki in ostale evidence, ki pa jih, z ozirom na resnost in vestnost ter inovacijsko osveščenost posameznih izpolnjevalcev, ne moremo jemati kot popolno oceno stanja, vendar pa nam kljub temu lahko služijo za sorazmerno realno oceno gibanj inovacijske dejavnosti v slovenski tekstilni industriji.

K dobri organiziranosti inovacijske dejavnosti štejeemo:

— ustrezne samoupravne akte (v letu 1981 so jih imeli v 24 delovnih organizacijah, leta 1986 v 44);

— komisijo za inovacijsko dejavnost (ki jo imajo imenovano delovnih organizacijah, ki imajo sprejete samoupravne akte za to področje);

— usposobljen kader (v letu 1981 so bile za ID odgovorne le 4 osebe, v letu 1986 pa 24 oseb).

Podatki torej kažejo, da se skrb za normativno urejanje te dejavnosti povečuje, kar predstavlja prvi korak. Normativna plat inovacijske dejavnosti je urejena v skoraj vseh večjih delovnih organizacijah, ki pa kljub temu niso vse inovacijsko naravnane in ne ugotavljajo nobenih inovacijskih predlogov. **Število organizacij s prijavljenimi inovacijami** se je v letu 1986 skoraj podvojilo v primerjavi z letom 1984 in potrojilo v primerjavi z letom 1981, kar je gotovo lep podatek, ki pa malo drugače izzveni, če vemo, da so imeli prijavljene inovacije v letu 1986 v 31 delovnih organizacijah od skupno 88 anketiranih.

Tudi **ekonomski učinek inovacij** ugotavlja vedno več OZD, po razpoložljivih številkah sodeč je to slaba polovica tistih, ki imajo inovacijske predloge.

Število predlaganih inovacij se je močno povečalo, saj je bilo v letu 1981 le 42 inovacijskih predlogov, v letu 1986 pa 218. Če primerjamo število predlogov v letu 1986 s številom zaposlenih v istem letu (48.700 zaposlenih) in izračunamo število predlogov na 100 zaposlenih, dobimo **kazalec intenzivnosti inovacijske dejavnosti**, ki je za slovensko tekstilno industrijo v letu 1986 0,5 predloga na 100 zaposlenih (**primerjava: 1984 Maribor 4,8 predlogov, ZDA 40 do 50 predlogov, evropske države v povprečju do 20 predlogov, Toyota 1.500 predlogov itd.**). Iz tega sledi, da s kvaliteto inovacijske dejavnosti v slovenski tekstilni industriji ne moremo biti zadovoljni, kljub ugodni oceni njene rasti.

Ugotovimo lahko, da je zaostanek na tem področju v korelaciji z ekonomskimi, gospodarskimi in samoupravnimi težavami. Če primerjamo rezultate poslovanja za 1. polletje 1987, lahko ugotovimo, da so na vrhu tega seznama, ki je izdelan po kriteriju ustvarjenega dohodka na delavca, praviloma vse tiste delovne organizacije, ki so tudi v celotnem opazovanem obdobju od 1981 do 1986 udeležene v inovacijskem procesu, delovne organizacije, ki se uvrščajo na konec te rang liste, pa so (z redkimi izjemami) inovacijsko »mrtve« in se borijo za preživetje. Ključ za rešitev problema je verjetno treba iskati v ustrezni kadrovski politiki.

V obdobju 1981—1983 je bilo število predlaganih inovacij skoraj enako **število realiziranih inovacij**. V letu 1984 vidimo, da je bilo realiziranih le 55 odst. predlaganih inovacij, v letu 1986 pa 72 odst. Iz tega podatka in še iz nekaterih drugih bi lahko sklepali, da se je v zadnjem obdobju razvila predvsem množična inovacijska dejavnost, ki doživlja ali večje ovire za realizacijo inovacij v praksi ali pa gre za večje število nekvalitetnih in neizvedljivih predlogov.

Večina predlogov so »**koristni predlogi**« in »**tehnične izboljšave**«. V petletnem obdobju sta v razpoložljivih podatkih zabeležena le dva **izuma** (DO Merinka v letu 1982 in Almira v letu 83). Inovacije so pretežno **tehnično-tehnoške in organizacijske**.

V inovacijskih predlogih so udeležene vse **stopnje izobrazbe**, večina predlagateljev ima V., IV. in III. zahtevnostno stopnjo izobrazbe. Tudi iz tega lahko sklepamo, da gre res za MID znotraj proizvodnega procesa.

Na to kaže tudi **ugotovljena gospodarska korist**, ki je znašala v letu 1986 127 mio din, v primerjavi z letom 1984, ko je bila 57,5 mio din.

Če primerjamo podatke tistih DO, ki so ugotovile čisto gospodarsko korist in izplačale posebne nagrade inovatorjem, vidimo, da je bil **delež izplačanih nagrad inovatorjem** 1981 leta 1,6 odst. od čiste gospodarske koristi, 1982. leta 2,6 odst., 1983. leta 2,3 odst., 1984. leta 4,5 odst. Za leto 1986 žal nimamo podatka o izplačanih nagradah.

Ocenjujemo lahko, da so delovne organizacije vendar sprejele priporočila pobudnikov inovacijske dejavnosti, da je treba inovacijsko dejavnost nagrajevati bolj stimulatивно.

ZAKLJUČEK

Inovacijska dejavnost v slovenski tekstilni industriji se postopoma razvija, kar gre gotovo pripisati ugodni družbeni klimi in aktivnosti vseh pobudnikov, med drugimi tudi sindikata. Iz razpoložljivih podatkov lahko sklepamo, da se uresničujejo priporočila sindikata tudi na področju imenovanja odgovornih oseb za inovacijsko dejavnost in za bolj stimulatивно nagrajevanje avtorjev inovacij.

Močno zaostajanje slovenske tekstilne industrije na tem področju pa gre prav gotovo pripisati tudi temu, da se je zavest o nuji in potrebi MID pričela širiti v tekstilni industriji šele po letu 1980. Zaradi tega bo potrebno vložiti še veliko naporov, da bo slovenska tekstilna industrija nadoknadila svoj zaostanek na tem področju v primerjavi z ostalimi, bolj inovacijskimi panogami in s tem tudi prispevala k rasti produktivnosti, konkurenčnosti in ekonomske uspešnosti in domačem in tujem trgu. Iz inovacijskega spanja bo potrebno še predramiti dobro polovico vseh delovnih organizacij v tekstilni industriji Slovenije.

PRILOGA: PODATKI O ID V TEKSTILNI INDUSTRIJI SLOVENIJE

Število DO, ki so odgovorile na vprašalnik:

leto 1981 — 33 delovnih organizacij
1982 — 33
1983 — 33
1984 — 35
1986 — 59

Število DO, ki imajo organizirano inovacijsko dejavnost:

leto 1981 — 24 delovnih organizacij
1982 — 24
1983 — 24
1984 — 29
1986 — 44

Število OZD, ki imajo odgovorno osebo za ID:

leto 1981 — 4 OZD
 1982 — 5
 1983 — 5
 1984 — 3
 1986 — 24

Število OZD s prijavljenimi inovacijami:

leto 1981 — 10 OZD
 1982 — 11
 1983 — 12
 1984 — 19
 1986 — 31

Število OZD, ki so ugotovljale ekonomski učinek inovacij:

leto 1981 — 8 OZD
 1982 — 9
 1983 — 11
 1984 — 14
 1986 — 17

Število predlaganih inovacij:

leto 1981 — 42 predlogov
 1982 — 82
 1983 — 70
 1984 — 161
 1986 — 218

Število realiziranih inovacij:

leto 1981 — 41 realiziranih — 98% predlaganih
 1982 — 78 — 95%
 1983 — 64 — 91%
 1984 — 89 — 55%
 1986 — 158 — 72%

Število predlagateljev in njihova strokovna izobrazba:

zaht. st. znanja izobrazbe	število predlagateljev				
	1981	1982	1983	1984	1986
VII.	4	7	2		2
VI.	1	3	3		8
V.	11	15	11		57
IV.	4	14	14		54
III.	11	19	17		48
II.	2	4	3		10
ndefinirano					21
skupaj	33	62	50		170

Ugotovljena gospodarska korist:

leto 1981 — 57,500.000 din
 1982 — 109,450.000
 1983 — 182,150.000
 1984 — 26,178.000
 1986 — 127,000.000

Izplačana posebna nadomestila inovatorjem:

leto 1981 — 249.700 din
 1982 — 672.600
 1983 — 1,251.900
 1984 — 1,090.000
 1986 — ni podatka

Delež izplačanih nadomestil v čisti gospodarski koristi.

leto 1981 — 1,6%
 1982 — 2,6%
 1983 — 2,3%
 1984 — 4,5%
 1986 — ni podatka

Opomba: delež je izračunan samo pri tistih OZD, ki so navedle oba podatka, čisto gospodarsko korist in izplačilo posebnih nagrad avtorjem, kar

pa ni bilo prisotno pri vseh anketnih listih. Nekateri OZD so odgovorile le na enega izmed teh vprašanj. Ti zneski so upoštevani v obeh zadnjih razpredelnicah.

kvaliteta v letu 1987

Naloga službe kontrole kvalitete so opredeljene na vhodno kontrolo materialov in na super kontrolo gotovih izdelkov.

Pri vhodni kontroli pregledamo povprečno 10% prispelih tkanin. Na podlagi vizuelnega pregleda dobimo oceno o kvaliteti tkanine. Iz podatkov je razvidno, da je v letu 1987 bilo vrnjeno ali reklamirano dobaviteljem:

v programu SB:

prejeto je bilo 3,480.451,00 m vrnjeno dobaviteljem 166.554,00 m ali 4,8% prispelih količin
 lansiran slab material v proizvodnjo 185.598,30 m ali 5,3% prispelih količin

v programu VO:

prejeto je bilo 477.551,00 m vrnjeno dobaviteljem 11.710,60 m ali 2,4% prispelih količin
 lansiran slab material v proizvodnjo 2.278,40 m ali 0,5% prispelih količin

Material, ki je bil v proizvodnjo lansiran kljub ugotovitvam vhodne kontrole, da je slab, je bil reklamiran dobaviteljem, ki so priznali 10 do 15% popusta na vrednost materiala. Iz podatkov je vidno, da smo reklamirali in vrnili zelo veliko materiala, tako da

ima nabavna služba težave pri nabavi materiala.

Kvaliteta materialov ne nastaja v službi kontrole kvalitete, temveč ta služba le ugotavlja kvaliteto. Pri tem upoštevamo JUS standarde in interne predpise. Čestokrat zasledimo, da tehnologji oz. vodje krojilnice ne poznajo JUS standardov oz. jih ne žele razumeti.

Statistično je dokazano, da 10% pregledane količine zadošča za oceno kvalitete. V primeru, da bi uvedli 100% in kontrolo, se kvaliteta materialov ne bi izboljšala iz že navedenega razloga, ker kvaliteta materialov ne nastaja v službi kontrole kvalitete (pri vhodni kontroli).

Pri krojenju oz. polaganju je potrebno dele z napako v materialu izločevati, ker ne smemo dovoliti, da se taki deli vgradijo v izdelek.

Super kontrolo gotovih izdelkov izvajajo v skladišču gotovih izdelkov. Le-ta pa ne zajema vseh nalogov zaradi fizičnega obsega.

Vso ostalo kontrolo (medfazna in končna) izvajajo v tozdih. Tu pa so različni interesi tozdov zelo opazni. V primeru, da tozd ni pripravljen izvajati določenih opravil, nimamo na razpolago ustreznih podatkov.

Ocena kvalitete bi morala bolj sloneti na podatkih o popravilu, vzrokih popravil, le-teh pa nimamo. Premalo imamo na razpolago podatkov o slabi kvaliteti in vzrokih za to. Razpolagamo le s podatki, koliko izdelkov za napako je bilo izdelanih (v %):

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	povprečno
LOČNA	0,5	2,9	1,5	0,8	1,6	0,5	1,0	0,6	0,8	1,0	1,0	1,3	1,1
LIBNA	1,2	1,0	2,7	1,6	2,2	2,2	0,1	0,8	3,5	4,7	3,0	0,3	2,2
DELTA	1,3	2,1	2,7	1,1	1,3	2,0	—	1,9	1,3	0,7	1,5	4,8	1,6
	1,2	2,0	2,3	1,1	1,6	2,0	0,3	1,6	1,4	1,5	1,7	1,9	1,6
Drina	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	povprečno
Poča	0,03	0,03	0,03	0,0	0,07	0,05	0,2	0,0	0,0	0,03	0,02	0,0	0,04
Progres													
Skopje	1,8	—	—	—	—	—	—	0,0	2,3	2,1	—	—	1,8
skupaj													
koop.	0,5	0,03	0,03	0,0	0,07	0,05	0,2	0,0	2,0	0,7	0,02	0,0	0,2
skupaj													
SB	1,1	1,8	2,1	1,0	1,4	1,8	0,3	1,3	1,3	1,4	1,6	1,6	1,4
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	povprečno
TIP-TOP	8,9	8,8	1,7	2,9	0,0	3,5	0,0	0,6	2,2	0,05	0,06	1,8	1,3
TEMENICA	0,8	1,9	0,1	0,7	0,1	0,3	2,4	0,2	0,1	0,4	0,8	1,0	0,8
ZALA	1,3	0,01	0,0	0,3	—	0,3	0,3	0,03	0,4	0,7	0,05	0,5	0,4
	2,0	2,0	0,6	1,4	0,1	1,1	0,9	0,2	0,8	0,4	0,5	1,0	1,0
IMV	5,3	2,1	1,9	0,5	0,1	1,0	0,7	0,6	0,6	0,8	0,7	1,8	1,3
BUDIČNOST	—	1,1	1,2	0,1	0,2	0,2	0,0	0,3	0,8	0,6	—	—	0,6
ALHOS	—	—	—	0,5	1,9	1,4	—	2,6	1,1	1,0	—	—	1,3
PERAST	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	0,5	—	—	1,5
Sk. koop.	5,3	1,5	1,6	0,4	0,3	0,6	0,5	0,8	0,6	0,7	0,7	1,8	1,0
SKUPAJ VO	2,7	1,8	1,0	1,0	0,2	0,9	0,6	0,4	0,8	0,5	0,5	1,2	1,0

V kosih je bilo v letu 1987 z napako izdelanih izdelkov:

	reg. kosov	izdelkov z napako	skupaj kosov
LOČNA	370.709	4.295	375.004
LIBNA	263.731	6.006	269.737
DELTA	835.753	13.939	849.692
TOZD SB	1.470.193	24.240	1.494.433
DRINA	182.793	74	182.867
PROGRES	21.469	404	21.873
Sk. koop.	204.262	478	204.740
SKUPAJ SB	1.674.455	24.718	1.699.173
TIP-TOP	39.118	891	40.009
TEMENICA	83.278	667	83.945
ZALA	36.122	137	36.259
TOZD VO	158.518	1.695	160.213
IMV MIRNA	49.507	648	50.155
BUDUČNOST	39.599	227	39.826
ALHOS	6.403	85	6.488
PERAST	4.455	21	4.476
SKUPAJ KOOP.	99.964	981	100.945
SKUPAJ VO	258.482	2.676	261.158

Pri naključni kontroli izdelkov z napako smo že večkrat ugotovili nedoslednosti pri menjavi delov z napako, veliko izdelkov je bilo umazanih, ter površnost pri izdelavi. Zelo visok % izdelkov z napako je v tozdu Libna, vendar je ta opravičljiv zaradi predelave bluz iz naravne svile.

Pri super kontroli bi morali zavračati naloge, pri katerih najdemo več kot 7% slabih izdelkov. Iz izkušenj vemo, da bi bilo takih nalogov zelo veliko.

Za leto 1988 smo si zadali cilj, da moramo kvaliteto izdelave znatno izboljšati, če želimo ohraniti zaupanje kupcev, zato bomo postrili kriterije.

Naloga nas vseh (od organizatorjev dela do izvajalcev) je, da preprečujemo nastajanje napak (z medfazno kontrolo), žal pa nimamo opredeljeno, kdo je zadolžen za izvajanje medfazne kontrole. Napaka, ki jo ugotovimo šele na gotovem izdelku, povzroči velike stroške popravila.

Kriteriji za dobro kvaliteto so se zelo zaostri s tržno situacijo. Do sedaj smo lahko prodajali tudi slabšo izdelavo in nedoslednosti (vendar na račun dobrega imena), ker ni bilo na trgu dovolj robe. Trg se je znatno skrčil, zato moramo dati poleg ostalih dejavnosti velik poudarek na kvaliteto. Tu je potrebna zavest, da vsi delamo za isti cilj (za DO) in ne v interesu posameznega tozda. Dokler pa tega ne bomo dosegli, tudi rezultatov ne bo.

M. PRAZNIK

za vsem ali bolje — pred vsem je človek

kadrovska problematika v libni

Za vsemi cilji, ki si jih postavimo sami ali pa so nam »narekovani«, za vsemi željami in nalogami je človek. Zato velja kadrovska problematika posvetiti vso pozornost. Terja sprotno reševanje, spremljanje gibanj, usklajevanje in predvsem živo zanimanje za človeka, posameznika.

V tozdu Libna posvečajo tem vsebinam veliko pozornosti. Iz njihove analize kadrovske problematike, ki jo je pripravila poslovna sekretarka **Marija Štampelj**, povzemamo nekaj misli in zaključkov.

V analizi opozarjajo na nalogo izdelave programa za dela in naloge, kamor bodo lahko razporejeni delavci invalidi, delavci z zmanjšano delovno zmožnostjo (po odločbi SPIZ) ali delavci, za katere je predlagana prerazporeditev, ter delavci, ki jim zdravnik priporoča za zaščito zdravja drugačna dela in naloge.

V Libni menijo, da je treba temu vprašanju posvetiti veliko pozornosti, da tako ne bi zadostili le predpisom, ampak zavarovali delavca in poskušali tudi preventivno delovati, predno nastopijo resnejše zdravstvene težave, ki seveda s seboj prinesejo tudi resnejše finančne posege.

V Libni imajo dva invalida, in sicer tretje in druge kategorije, deset delavcev s telesnimi okvarami (enega s 70% okvaro, štiri s 60%, okvaro, dva s 50% okvaro, prav toliko s 40% okvaro in enega s 30% okvaro). V postopku za

oceno invalidnosti oz. delovne zmožnosti sta trenutno še dve delavki.

V Libni se tudi zavedajo zelo slabe izobrazbene strukture, ki od leta 1984, odkar smo sprejeli nove razvide del in nalog, še toliko bolj odstopa od načrtovane.

Zaposlenih je 354 delavcev, od tega je 289 delavcev v neposredni proizvodnji in 65 v proizvodni in splošni režiji.

st. izobrazbe	dejanska izobrazba št. delavcev	zahtevna izobrazba št. delavcev
0	73	0
1	155	10
2	6	38
3	28	215
4	61	49
5	28	34
6	3	8

Zaradi velikih odstopanj in na drugi strani vendarle lepih rezultatov nekaterih delavk, ki pa nimajo ustrezne stopnje šolske izobrazbe, žele, da bi v naslednjem letu le začeli s preizkusom znanja za postopek ugotavljanja z delom pridobljenih delovnih zmožnosti. Kar takoj je treba dodati, da Libna od leta 1983 sprejema predvsem delavke z ustrezno stopnjo izobrazb oz. s končano konfekcijsko šolo, starejšim delavkam pa je treba omogočiti z delom pridobljene delovne zmožnosti.

Med nalogami za naslednje leto poudarjajo v Libni tudi intenzivnejši pristop k reševanju socialne problematike, enotno kadrovsko evidenco za raven delovne organizacije in izdelavo socialnih kartic.

Resnejši časi in težji pogoji za delo nas torej silijo k bolj temeljitemu pristopu v kadrovske politiki, ki pa seveda ni le delo strokovne službe, ampak naloga vseh in še posebno vodilnih in vodstvenih delavcev.

avtomobilsko kasko zavarovanje — plačilo v 10 obrokih

Zaradi nenehnega dvigovanja cen motornih vozil so se tudi zavarovalne premije občutno povečale in že močno načenjajo družinske proračune. Kljub temu pa ugotavljamo, da imetniki vozil vse bolj čutijo potrebo po zavarovanju, saj po cestah vozijo svoj nekajkratni težko privarčevan OD.

Zavarovalna skupnost Triglav je prislusnila težavam zavarovancev in

(Nadaljevanje s 5. strani) pripravila obliko zavarovanja, ki je za zavarovance zelo ugodna. Premijo bodo lahko plačevali v 10 obrokih od svojega OD, poleg tega pa bodo dobili na letno premijo še 10% popusta. Pogoji za sklenitev zavarovanja po tej varianti je, da se v posamezni TOZD odloči vsaj 6 zavarovancev, ki do sedaj še niso imeli, oz. nimajo sklenjenega AK zavarovanja.

Pogovorite se o tem predlogu!

Za informacije smo vam vedno na razpolago na sedežu DOS v Novem mestu, na naših predstavništvih v Črnomlju, Kočevju, Metliki in Trebnjem. Informacije lahko dobite tudi pri naših zastopnikih.

Sklenjeno AK zavarovanje vas bo pripeljalo v krog voznikov, ki so že občutili, kaj pomeni imeti vozilo zavarovano in da pregovor »V nesreči spoznaš prijatelja« ni iz trte zvit. Ta prijatelj bo v primeru prometne nesreče Zavarovalna skupnost Triglav, ki ji je uspelo združiti v AK zavarovanje že preko 10% vseh lastnikov motornih vozil.

Vprašajte jih!

Prepričajte se!

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
Dolenjska območna skupnost
Novo mesto

Darko Urek

— Kaj ukreniti, da bi se to stanje spremenilo?

»Nobena sprememba oz. ukrep, ki spremeni utečen način življenja ali dela, ni popularen, še manj pa zaželen, če ni to tudi način življenja ali dela. Ker se v naši družbi in tudi v Labodu že dolgo ni kaj bistveno spremenilo, bo pomenila vsaka večja sprememba nekaj, kar nam bo zagrenilo življenje in delo. In če vemo, da drugače ne gre, nam spremembe pri delu, organiziranosti, pogojih za pridobivanje in delitev skupnega prihodka ne bi smele biti ovira, ampak spodbuda, motiv in izziv za še kvalitetnejše delo in rezultate dela. Ker pa rezultati dela predstavljajo merilo uspešnosti, se moramo veliko bolj posvetiti proizvodnemu programu, njegovemu procesu dela, ekonomiki, možnosti plasmana naših proizvodov na trgu, konkurenci, načinu finansiranja, razvoju izdelka, tehnologije in vseh sistemov, ki bi izboljšali dohodkovnost delovne organizacije.«

— In kje začeti?

»Vsakdo si želi, da najprej drugje, šele nato pri sebi. Za spremembo bo tokrat potrebno iti najprej k sebi, to je spremeniti bo potrebno korenito filozofijo obnašanja (to je način razmišljanja o poslovnem sistemu, ki sloni na načelih ekonomskih zakonitostih ponudbe in povpraševanja, selekcije, konkurenčnosti itd.) in na tej osnovi opredeliti tudi načela politike podjetja in iz nje izpeljane strategije ciljev, ki jih je v enem od člankov v časopisu nakazal že glavni direktor. Temu morajo slediti tudi spremembe meril za ugotavljanje rezultatov dela in stimulacije, tako da so vključena načela ekonomske zakonitosti. Da bi lažje in enostavneje ugotavljali rezultate dela, bo treba spremeniti in dograditi informacijski sistem, metodologijo dela, organiziranost in, ne nazadnje, kadrovska strukturo. Slednji bo potreb-

no posvetiti največ pozornosti, če želimo smejeje dvigniti nivo razvoja Laboda.«

— Omenjena je bila tudi organiziranost Laboda, kako je z njo?

»Ko govorimo o organiziranosti, večina razmišlja o strukturi organiziranosti (shemi) delovne organizacije, koliko je tozdov, služb, in kakšne so njihove povezave po hierarhiji. Zame so pomembnejši organizacijski instrumentariji kot sama struktura. Če so organizacijski instrumentariji, kot so vodstveno obnašanje, motiviranost, komunikacijski procesi, medsebojno sodelovanje, oblikovanje ciljev, kontrolni proces ter usposabljanje in izvajanje, v skladu s proizvodnim procesom in ekonomskimi načeli poslovnega procesa, potem se primerna organizacijska struktura kar sama ponuja. Ta pa mora biti odprta, dinamična, in ne birokratska, za ljudi in ne nad ljudmi, fleksibilna, da hitro reagira na okolje in znotraj sistema, in ne statična. Če tako opredeljujemo organiziranost delovne organizacije, potem vidimo, da mora tudi Labod določene spremembe izvršiti v svoji organiziranosti za dosego svojih ciljev.«

— Kako to doseči?

»S strpnim, strokovnim pristopom po posameznih segmentih in to na vseh ravneh. V kolikor ni celovitega pristopa, se učinki izjalovijo in ne prinesejo k uspehu. Prakso površnih sprememb oz. sprememb zaradi sprememb bi morali opustiti. Zato naj nam bo leto 1988 v saj v tem določena sprememba in uspeh bo tem večji, kolikor bomo kvalitetneje izvršili določene spremembe.«

naš pogovor z mag. Darkom Urekom

— Kaj vam pomeni leto 1987, ki se izteka?

»Leto 1987 bo prav gotovo eno od tistih, ki bo znano po gospodarskih aferah, političnih odstopih, gospodarski krizi, protiinflacijskem programu, ki bo gospodarsko krizo še poglobil itd. Poleg vsega tega je nekaj gotovo, lahko rečemo pozitivno, da smo v tem letu prišli do spoznanja, da tako dalje več ne more iti, da se mora nekaj spremeniti od nas samih pa do vrha, to je do najvišjih organov upravljanja. Res, da so ta spoznanja še redka, vendar dovolj glasna, da jih slišijo vsi, ki jih želijo slišati.«

— Ali to velja tudi za Labod?

»Prav gotovo, tudi v Labodu moramo opraviti z marsikatero stvarjo, ki bi jo kazalo spremeniti in s tem omogočiti hitrejši razvoj delovne organizacije. Če pogledamo rezultate, ki smo jih dosegli ob polletju in devetmesečju, ter jih primerjamo z našo grupacijo, potem smo še lahko zadovoljni; če pa vidimo, da življenjski stroški hitreje rastejo kot naš OD in da se struktura gibanja ne izboljšujejo (prej upadajo), potem velikega optimizma ne moremo imeti.«

manj energije — več svetlobe

Novosti na področju fluorescentnega osvetljevanja s prihranki na energiji

Kakšni porabniki energije smo?

Konfekcijska industrija troši na enoto proizvoda relativno malo energije glede na ostalo gospodarstvo. Pri tem je potrebno takojšnje pojasnilo, da je tu mišljena energija naftnih derivatov (kurilnih olj, nafte, bencina), zemeljskega plina in električna energija, ne govorimo pa o vložku človekovega dela.

Uporaba električne energije za opravljanje dela je na osnovi svojih specifičnih karakteristik najpogostejša in v velikih primerih tudi najracionalnejša oblika, ob tem pa ne smemo pozabiti,

da je 1 KW/h električne energije za industrijo že vrsto let tudi najdražji.

Labod črpa trenutno iz elektroenergetskega omrežja okoli 1200 KW/1/600 moči jedrske elektrarne Krško, ne pa tudi energije, moči. Največji porabnik je tozd Delta (od 300 do 380 KW), najmanjši pa tozd Zala (70 KW).

Zelo zanimiva za Labod je tudi z analizo dobljena ocena, da se 30 odst. in več porabljenega električne energije troši za razsvetljevanje delovnih in pomožnih prostorov, kjer specifična dela zahteva kvalitetno osvetljenje. Iz omrežja črpana moč je okoli 400 KW.

Za boljše predstavo je izračunan strošek, 20,000.000 din za december 1987, ki bo nastal kot posledica razsvetljevanja v delovni organizaciji.

Pri klasični žarnici se v svetlobo pretvori le 5 odst. vhodne energije pri fluorescentnih svetlobah pa je ta izkoristila občutno večji, saj seže do 22 odst.

Na osnovi zgoraj navedenih dejstev in strokovnjakom elektrotehnike znanim podatkom, da se pri klasični žarnici z žarilno nitko koristno pretvori v svetlobno vidno sevanje komaj 5 odst. energije in do 22 odst. pri klasični fluorescentnih svetilkah, smo se tudi tu povežali z našim največjim proizvajalcem TEŽ-TESLA »TT«.

V podanem besedilu je samo povzetele novosti na našem trgu, podrobnejše informacije o jakostih sevanja, delovanju, izkoristku, barvah, pregradnjah itd. pa so v prilogi (katalog).

FLUORESCENTNE CEVI

a) Fluorescentna cev FC Ø 26 mm

Klasično fluorescentno cev (fc), premera 38 mm, tipiziranih dolžin (D = 590, 1200, 1500), moči 20 W, 40 W, 60 W, v vseh potrebnih barvah, ki jih trenutno uporablja široka potrošnja, zamenjuje fluorescentna cev FC Ø 26 mm.

Cev je drobnejša, ohranja pa popolnoma vse tehnične karakteristike; s tem da ji je zmanjšana električna moč.

Z 10-odstotnim zmanjšanjem porabe električne energije dobimo enak svetlobni efekt

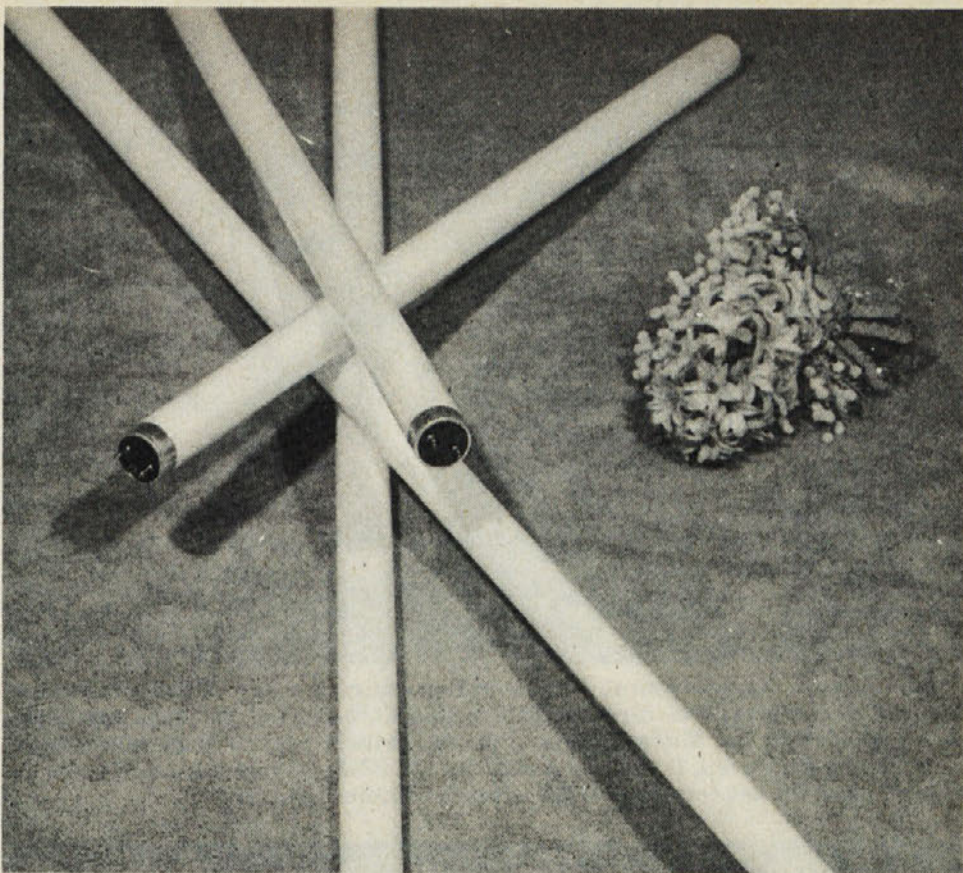
Novi cevi, moči 18 W, 36 W, 58 W, je potrebno zamenjavati z dotrajanimi. Za uporabo novih FC Ø 26 cevi ni potrebno nobenih dodatnih pregradenj.

Novi FC cevi je že možno dobiti na trgu, cena teh pa je enaka ceni starih izvedb. Doba prehoda na nova svetila naj bi trajala od 2 do 3 leta.

Fluorescentna cev FCD-DOMILUX

To so fluorescentne cevi standardnih gabaridov, premera Ø 26 mm in moči 18 W, 36 W, 58 W. Trokomponentna snov omogoča bistveno večji izkoristek.

Pri 10-odstotnem zmanjšanju moči žarnice daje ta FC cev več in kvalitetnejšo svetlobo kot klasična FC 38 mm cev z 10-odstotno večjo močjo.

Zmanjšana poraba energije z večjim svetlobnim efektom

FCD cev kljub več letnim obljubam še ni v redni proizvodnji.

Vredna premisleka je tudi ugotovitev vzdrževalcev tozda Delta, da se dotrajane klasične cevi FC Ø 38 mm menja z uvoženimi NARVA (NDR), katerih življenjska doba je bistveno daljša kakor naših klasičnih cevi.

STARTERJI

Novi izvedbe FC cevi so pogojevale tudi nove starterje (zagonska stikala).

Starter SF 10 S (18—40 W)

Navedeni starter izključuje vsako okvarjeno ali dotrajano FC cev in s tem prispeva k varčevanju električne energije. Cev, ki je v okvari in sveti samo s koncev, porabi nekajkrat več energije kot sicer.

— Življenjska doba tega je nekajkrat daljša kakor pri klasičnem FS starterju,

Inž. Vinko Blažič: »Manj energije — več in boljša svetloba. Še posebno v konfekciji moramo o teh možnostih razmišljati in jih vpeljevati v naše delo.«

— deluje v klasični vezavi, ki je prikazana v prilogi,

— cena tega je 2 do x večja kot klasičnega,

— trenutno se izdelujejo v moči od 18 do 40 W, vendar je v toku že dogradnja za moč do 65 W.

Tovrstni starterji so v prosti prodaji že več kot leto in so za naše osvetljevanje zelo primerni. Prepoznamo pa jih po gumbu za ponovno aktiviranje.

Elektronski starter SF-E

Elektronski starter ohranja vse dobre lastnosti novega starterja SF-10-S z dodatno možnostjo trenutnega aktiviranja FC cevi in podaljšano življenjsko dobo.

Tovrstni starterji so v prodaji, cena pa je 5 do 7 x večja kot cena klasičnega starterja, in so primerni za zahtevnejša področja osvetljevanja. Za konfekcijsko industrijo so manj primerni.

Obe vrsti novih starterjev sta standardnih gabaridov in jih je možno vgrajevati v obstoječe okovje.

Kljub trenutno zelo slabi založenosti s fluorescentnimi cevmi na našem trgu bi Labod s sistematsko nabavo žarnic FC Ø 26 mm in starterji SF-10-S, preračunano v trenutne vrednosti, letno prihranil okoli 15,000.000 din.

Nazoren prikaz, kako je možno v Labodu letno od 2 do 3-odstotke zmanjšati stroške za porabo električne energije brez dodatnih investicij, naj bo vodilnim delavcem informacija za spodbujanje te in podobnih akcij, vzdrževalnim ekipam in nabavni službi, skupaj z bogato prilogo, pa pripomoček za takojšnjo dolgotrajno akcijo.

CILJ: Z MANJ ENERGIJE ENAKO ALI VEČ SVETLOBE

Razvojnna služba:
VINKO BLAŽIČ

Posnetek z obiska predsednika slovenskih komunistov, tov. Milana Kučana v Libni. Z desne proti levi: direktor Libne, Edo Komočar, predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan, pomočnica sekretarja tovariškega razsodišča ZKS Rozka Pohleven, izvršna sekretarka CK ZKS, zadolžena za Posavje — Sonja Lokar ter sekretarka OO ZK Libna — Lidija Hočevnar.

Predsednik slovenskih komunistov je ob obisku v občini Krško obiskal tudi Labodovo Libno. S člani delegacije si je ogledal proizvodnjo in nato v pogovoru dejal, da je prijetno presenečen. Menil je, da smo na pravi poti, kar potrjuje upornost in doslednost pri kakovosti našega dela in izdelkov. Pri poslovnosti, spoštovanju rokov in še bi lahko naštevali. Pohvalil je tudi našo študentsko politiko. Bodočnost je le za delovna, dosledna, fleksibilna in z znanjem podkovan delovna okolja, je dejal tov. Kučan. Direktor Libne je delegaciji in še posebno tov. Kučanu predstavil položaj tekstilne industrije Jugoslavije, Slovenije in znotraj teh gibanj, Laboda in Libne.

labod

uspešne delavke zale

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu v Idriji je zelo aktivna. Vsako leto pripravi celoletni program za delavske športne igre, v katere se vključujejo tudi delavke Zale. Lani so sodelovale v smučarskih tekih, veleslalomu, plavanju, kolesarjenju, atletiki in streljanju. Vsega skupaj je v občinskem merilu sodelovalo na delavskih športnih igrah 157 žensk in 648 moških.

Tekmovanje poteka v dveh skupinah, in sicer so v skupini a delovne organizacije, ki štejejo nad 200 zaposlenih, in v skupini b delovne organizacije oz. tozdi, ki štejejo do 200 zaposlenih. V svoji skupini je Zala zasedla 2. mesto in prejela zelo lep pokal. Poleg skupinske uvrstitve pa imajo naše Idrijčanke tudi nekaj posameznih zmag. Zmagale so v plavanju, kolesarjenju in smučarskih tekih.

Povejmo še, da je v delavskih športnih igrah občine Idrija sodelovalo pet udeleženk iz Zale. Ni veliko, so pa te toliko uspešnejše.

Čestitamo!

spremembe pravic na področju zdrav stvenega varstva

S 1. 1. 1988 je začel veljati nov samoupravni sporazum o uresničevanju zdravstvenega varstva (Ur. list SRS, št. 47/87), ki enotno velja za območje SR Slovenije.

Glede na dosedanjo ureditev na področju zdravstvenega varstva gre v sporazumu za precejšnje spremembe.

Skupne službe sisov družbenih dejavnosti Novo mesto so nam posredovale povzetek bistvenih novostih, ki jih prinaša novi samoupravni sporazum, in sicer:

— Kot družinski člani so lahko zdravstveno zavarovani le zakonec, otroci in posvojenci (5. člen). Staršem in drugim osebam, ki so bile do sedaj zava-

rovane kot družinski člani, je treba urediti zdravstveno varstvo iz drugega naslova (po predpisih drugih republik, po stalnem prebivališču itd.) Način zavarovanja teh oseb ugotovi organizacija v sodelovanju z občinsko prijavno službo.

— Odpadla je obveznost OZD in drugih delovnih ljudi glede zagotavljanja zdravstvenih storitev, potrebnih zaradi poškodb na poti na delo in z dela (6. in 10. člen).

— Delovni ljudje, ki opravljajo dejavnost z osebnim delom, zagotavljajo sebi in svojim delavcem zdravstvene storitve, potrebne zaradi poškodb pri delu in poklicnih boleznih, le do zneska 20% prispevkov za zdravstveno varstvo, ki so jih plačali v minulem koledarskem letu. Kmetje in združeni kmetje ne prispevajo za te storitve (9. člen).

— Konzilij zdravnikov odloča o pravicah do odsotnosti z dela zaradi nege bolnega otroka do sedmih let starosti šele po petnajstih dneh odsotnosti in ne več po sedmih dneh. Skupna odsotnost z dela zaradi nege otroka lahko traja za otroka do sedmih let starosti največ 30 dni, za druge ožje družinske člane pa največ 14 dni (23. člen).

— Pri opredeljevanju pravic in obveznosti po obravnavanem sporazumu so v vseh primerih mišljeni delovni dnevi (5. člen).

— Delovni ljudje, ki opravljajo samostojno dejavnost, zagotavljajo sebi in svojim delavcem nadomestilo osebnega dohodka zaradi bolezni ali poškodb za 10 delovnih dni začasne delovne nezmožnosti za posamezen primer v koledarskem letu (24. člen).

— Določbe o nadomestilih osebnega dohodka veljajo za primere, ko se nadomestila izplačujejo iz sredstev zdravstvene skupnosti, in primere, ko organizacija združenega dela uveljavlja pri zdravstveni skupnosti pravico do solidarnostnih sredstev za nadomestila osebnih dohodkov. V ostalih primerih pa organizacije združenega dela v skladu s svojimi pristojnostmi pri razporejanju in delitvi dohodka odločajo tudi o osnovah in višini nadomestila. Da bi zagotovili večjo enotnost na tem področju, je dano priporočilo, naj bi OZD vnesle določbe, ki se nanašajo na nadomestila osebnih dohodkov, v svoje samoupravne splošne akte, oz. naj bi jih neposredno uporabljale (24. člen).

— V zdravstveni skupnosti se združujejo tudi sredstva za nadomestila osebnih dohodkov zaradi nezmožnosti za delo in za potne stroške pri uveljavljanju zdravstvenega varstva ob poškodbah pri javnih delih in v zvezi z uresničevanjem družbene samozaščite (25. člen).

— V zdravstvenih skupnostih ne združujemo sredstev za potne stroške pri uveljavljanju zdravstvenih storitev, ki si jih delavci zagotavljajo v svojih OZD, ko gre za poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Te pravice si delavci

zagotavljajo v svojih organizacijah (25. člen).

— Spremenjene so višine nadomestil glede na trajanje odsotnosti z dela. Tako znaša nadomestilo osebnega dohodka od prvega do tretjega dne odsotnosti 75%, za čas od četrtega do tridesetega dneva 80% od osnove. V primerih, ko je odsotnost posledica poškodb pri javnih delih oz. uresničevanju družbene samozaščite, je zagotovljeno 100% nadomestilo. Črtano je določilo, po katerem pri daljših odsotnostih ni bilo predvideno stopnjevanje obračunavanja nadomestila (26. člen).

— Organizacija združenega dela je dolžna zagotoviti nadomestilo osebnega dohodka delavcu tudi po prenehanju delovnega razmerja, če je nezmožnost za delo posledica poškodbe pri delu oz. poklicne bolezni, za ves čas, dokler ni zopet zmožen za delo (29. člen).

— Organizacijam združenega dela se predlaga, da v svojih splošnih aktih določijo sankcije v primerih, ko delavci kršijo navodila zdravnika oz. postopek za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega varstva (31. člen).

— Po novem je osnova za nadomestilo osebnega dohodka akontacija osebnega dohodka za živo delo za poln delovni čas (182 ur), upoštevajoč povprečno stopnjo učinkovitosti delavca v preteklem letu (32. člen). Po sklepu skupščine zdravstvene skupnosti Slovenije se osnova za nadomestila OD, ki jih uporabniki uveljavljajo pri zdravstveni skupnosti, v letu 1988 zniža za 10%. Za to je podana možnost v 32. členu. Znižanje velja le za nadomestilo po prvem odstavku 32. člena Povračilo nadomestil osebnih dohodkov, ki se zagotavljajo iz sredstev občinske zdravstvene skupnosti, se bo opravljalo po enakem postopku kot do sedaj.

— Delovni ljudje, ki opravljajo samostojno dejavnost z osebnim delom, priložijo potrdilo o zdravstveno opravičeni odsotnosti z dela, ki ga za njihovega delavca izda zdravnik, potrdilo o višini akontacije osebnega dohodka, ki bi jo delavec dosegel, če bi delal, na obrazcu, ki ga prilagamo.

— Osnova za nadomestilo osebnega dohodka za delovne ljudi, ki opravljajo samostojno dejavnost, in za združene kmete je osnova, ki je (v tekočem letu) podlaga za plačilo prispevkov za zdravstveno varstvo (32. člen).

— Povračilo prevoznih stroškov, potrebnih zaradi uveljavljanja zdravstvenega varstva pripada za razdaljo nad 20 km (v eno smer) in v primeru, ko je zaradi zdravljenja iste bolezni treba potovati najmanj 5-krat na mesec in je skupna razdalja potovanj v eno smer najmanj 60 km (37. člen).

— V primeru, ko odobri zdravnik prevoz z lastnim osebnim avtom, se povrnejo stroški za prevoženi kilometer v višini 15% cene litra super bencina (37. člen).

— Stroški prehrane se povrnejo samo v primerih odsotnosti nad 12 ur, v višini 80 povprečnih stroškov za prehrano in prenočišče v SRS (38. člen). Po sedaj znanih podatkih znašajo stroški za prehrano nad 12 uro od 1. 1. 1988 dalje 7.135 din, stroški za prenočišče pa 6.438 din.

— Posmrtnina je določena v višini povprečnega mesečnega osebnega dohodka v SR Sloveniji v minulem letu, ki se valorizira v skladu s 47. členom sporazuma (41. člen). Od 1. 1. 1988 dalje znaša 223.122 din.

— Pogrebna se določi v višini 80% cene najcenejšega pogreba (42. člen). Od 1. 1. 1988 znaša 241.560 din.

— Predvidena je valorizacija participacij, ki jih uporabniki plačajo ob uveljavljanju zdravstvenega varstva, prav tako pa tudi valorizacija posmrtnin, in sicer trikrat letno (47. člen). Pri valorizaciji se upošteva povprečna rast osebnih dohodkov v SRS.

— Določeni so zneski, ki jih mora uporabnik plačati, če ne uveljavlja zdravstvenih storitev po dogovorjenem postopku oz. če uveljavlja pravice mimo dogovorjenega standarda (53. člen).

V prihodnji številki glasila bomo nekaj več napisali o doplačilih uporabnikov k ceni zdravstvenih storitev.

Socialna delavka
JOLANDA ŠVENT

Posnetek z letne konference naših trgovskih zastopnikov, ki se na terenu srečujejo z vse težjimi situacijami.

naša nova sindikalna vodstva

Za nami je večina občnih zborov osnovnih organizacij sindikata. Kako so izzveneli?

Lahko bi rekli, da so sindikati v naših delovnih okoljih obravnavali tekoče zadeve, vodili javne razprave, se vključevali v razreševanje vprašanj, ki so za delavca bistvenega pomena. Prisotni so bili ob sprejemanju in spreminjanju sporazumov, ob načrtovanju letovanj, skrbi za zdravje delavcev, večkrat so se lotili vprašanj nagrajevanja, s poudarkom na prenižkih osnovah, saj niso redki izgubarji, ki imajo višji OD od naših, pa še bi lahko naštevali. Na občnih zbore so pregledali aktivnosti, našteali predvsem uspele akcije in več ali manj so tudi vsi povedali, da je vloga sindikatov vse izrazitejša, vse težja in vse odgovornejša. Vse bolj bomo delavci zahtevali svoj, zares aktiven sindikat, in vse več teže mu bomo dajali.

Zato tudi novim sestavom izvršnih odborov in novim predsednikom v prihodnjem mandatu gotovo ne bo lahko. Pa vendar si ob njihovi predstavitvi zaželimo, da bi ob vseh tekočih nalogah, o katerih je občasno pisal tudi naš časopis, tudi sami kaj več dopisovali v glasilo in s tem tudi izpolnjevali eno od svojih nalog — skrb za obveščanje. Kako dragocena je pravočasna in prava informacija, je v kriznih časih še toliko jasnejše. Zato bi vejalo tudi tem področju posvetiti kakšno točko v programih dela. Pri tem ne gre le za glasilo, ampak za pospešeno razvijanje obveščanja v lastnih okoljih. Le-to je temelj za dobro obveščanje na ravni delovne organizacije. Tako so razmišljali tudi v Libni in v Delti.

Izvršni odbor OO ZSS v tozdu Delta.

Ljudmila Arnuš
Jožica Belšak
Slavica Furjan
Marija Hameršak — blagajničarka
Nežka Herga
Mira Janžekovič
Milica Jurič
Milica Kociper
Martina Kodrič
Jožica Lah
Marija Magdič — tajnik
Sonja Merc
Nada Nikolovski
Danica Podgoršek
Majda Strgar — predsednica

Majda Strgar — Delta

Izvršni odbor OO ZSS v tozdu Libna:

Jožica Vizler
Anica Savnik
Stanka Zupančič
Nataša Pir
Sonja Božič
Anica Lekše
Marija Perc
Anica Strel
Anica Ašič
Anica Žaren
Vera Lipar
Olga Orešnik — predsednica
Nuška Lapuh

Olga Orešnik — Libna

Izvršni odbor OO ZSS v tozdu Temenica:

Majda Greznik — predsednica
Ludvik Mežan — namestnik
Lojzka Pene — blagajničarka
Nada Špolar
Anica Bunderšek
Anči Gerdin
Lojzka Lavrič
Milena Jaklič
Ivanka Šavrič
Milena Cugelj
Janez Krevs

Majda Greznik — Temenica

Izvršni odbor OO ZSS v tozdu Zala:

Veronika Štravs — predsednica
Stojan Kacin
Anica Uršič
Anica Loverčič
Mojca Velikajne
Marta Munh
Nada Mohorič
Najda Frelj
Katja Likar

Veronika Štravs — Zala

Izvršni odbor OO ZSS v tozdu Tip-top:

Marinka Žvirč — predsednica
Anton Salaj
Fani Sopotnik
Marjeta Nose
Olga Viršček
Slavka Potokar
Kristina Car

Izvršni odbor OO ZSS v tozdu Ločna:

Jožica Avsec
Tončka Kralj — namestnica predsednice
Martina Ambrožič
Jožica Redek
Anica Kapš
Nada Bečič

Marinka Žvirč — Tip-top

Majda Udovč
Marjeta Slak
Štefka Humljan — blagajničarka
Milan Perše
Zdenka Cvijanovič — predsednica

Nada Kebe — DSSS

Izvršni odbor OO ZSS v DSSS

Marija Tomažin
Danica Vrban
Gregor Teršar
Darinka Zarabec
Jože Bračika
Marjana Bukovec
Valerija Arko
Nika Filipi
Nada Kebe — predsednica
Jožica Pavlin
Milan Rifelj

tranje rezerve, varčujemo tu in tam... Ob tej nalogi pa smo taki, kot pravi ljudski pregovor: greš skozi les, pa ne vidiš dreves. Veliki zneski nam še uha-jajo skozi prste. Eden od večjih zne-skov je tudi strošek za porabljeno em-balažo. Lani smo je porabili za celih 25 milijard starih din, kar se tudi v novih dinarjih ne sliši dosti manj, torej 250 milijonov. Ogromen znesek je to. Zato naj bi porabi embalaže posvečali več pozornosti. Tako kot smo to že počeli, bi lahko najmanj dvakrat uporabili recimo bele kartone, v katerih je po šest srajc. Nekoč smo jih vračali v skladišče, prelepili z novimi ustreznimi etiketami in ponovno poslali na tržišče. Vodja prodajalne v Krškem, hkrati koordinator med našimi indus-trijskimi prodajalnami, Tone Kostan-jšek pravi, da samo v Krškem ostaja približno 400 takih kartonov, ki roma-jo med star papir. Po njegovih ocenah je teh v Ptujju in v Novem mestu še ve-liko več, kakšnih 300 najmanj na teden.

Pri vsem tem pa ne gre le za vračanje kartonov v skladišče, saj je pred tem še marsikaj. Predvsem odnos do te drage embalaže. Pri tem pa lahko mar-sikdo marsikaj prispeva, od delavcev v skladiščih prek transporta do prodajal. Vzoren primer je lahko kar trik-ratna uporaba kartonov za Fočo, kot pravi vodja skladišča gotovih izdelkov srajc in bluz v Novem mestu Samo Zupančič. Torej le nepoškodovani kar-toni so lahko večkrat uporabljeni. In da se bomo racionalneje obnašali do embalaže, povejmo, da stane škatla, o kateri smo tokrat največ govorili, 820 dinarjev. To pa je lanska cena...

Zdenka Cvijanovič — Ločna

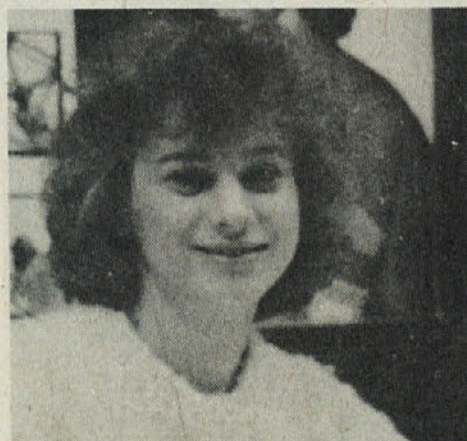
Izvršni odbor OO ZSS v tozdu

Commerce:

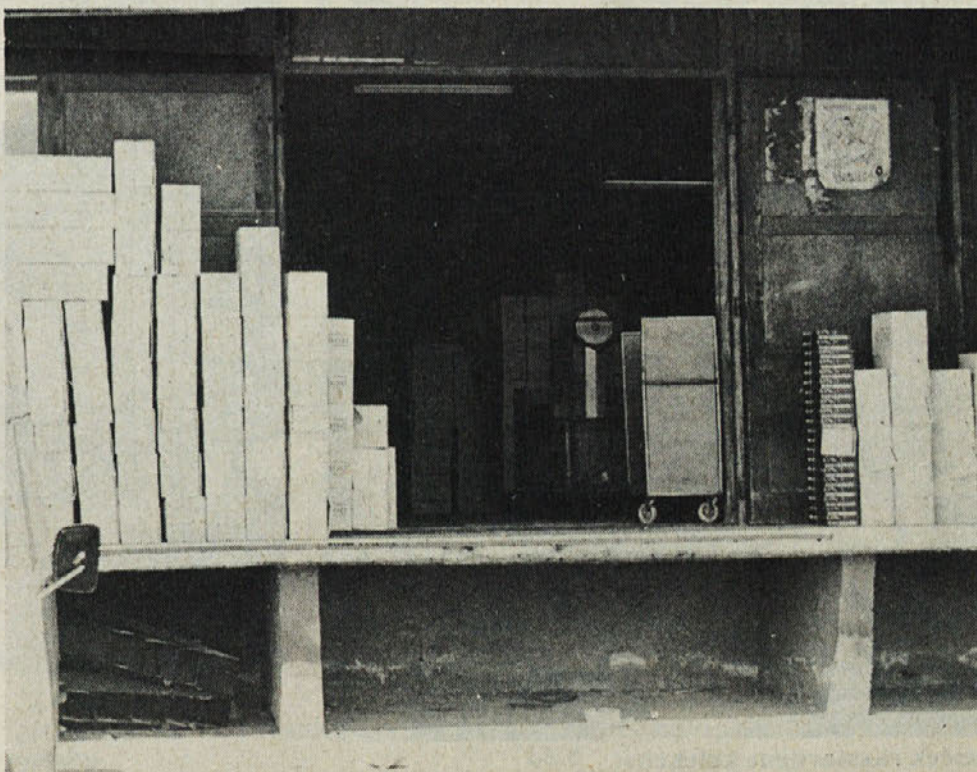
Ivica Potočar — predsednica
Samo Zupančič
Dragica Kožuh
Pavla Kralj
Janez Bele
Jožica Peče
Lidija Lamut
Bojan Židanik
Slavko Maranče
Suzana Korasa

bucike

Kako poslovati, da bi s čim manjšimi stroški dosegli čim boljše učinke, je danes osnovno vprašanje. Iščemo no-

Ivica Potočar — Commerce

nekaj misli o modi

Moda izvira iz latinske besede *modus* — mera, način, okusu časa primerna noša, najnovejša šega, nopa ali kraj.

Pri modi ne gre le za to, da se telo pokrije, ampak izključno za poudarek njegovih čarov. Sicer pa je ženska obleka že od nekdaj, tudi kadar je varovala pred mrazom, imela namen, da s pokrivanjem telesa pokaže predvsem drugotne oznake. Spomnimo se dekolteja, steznika, čigar model je svoj namen (poudarjanje prsi) opravljal na kar preveč učinkovit način, pa na tesni prepas, ki je hotel pokazati prsi in boke močnejše, kot so res bili.

V vsakem pogledu je moda posebno premetena, uporablja zelo lahko, tesno se prilagajoče blago, ki še bolj odkriva oblike telesa in gibov, ali jih da vsaj slutiti.

Modni kreator potemtakem spremlja dosežke mode v svetovnem merilu, jih prilagaja zahtevam potrošnikov vzorčno in oblikovano ter z lastnimi idejami in izkušnjami poudari krik mode, ki se iz leta v leto spreminja.

MAKS BRACIČ Ptuj

Dober glas seže v deveto vas — pravi ljudski pregovor. Po priznanju v Ljubljani, so nas obiskali delavci televizije in za »zrno« posneli manjšo oddajo, ki prikaže pot od ideje do modela. Seveda je vse zanimalo, kakšni so posnetki, ki so si jih lahko ogledali na manjšem zaslonu na kameri.

Delček razstavljene kolekcije

zmaj in zlata jana

Letošnji, to je že 32. po vrsti, sejem mode v Ljubljani je bil za Labod zelo uspešen. Ženska kolekcija je dobila najvišje priznanje v svoji veji, to je kipec »Ijubljanski zmaj.« Predstavili smo svečanejša oblačila, med katerimi so bile bluze in krila ter lažji kompleti predvsem v črni barvi, sivi in roza. Avtorice modelov so **Cveta Bogolin**, kreatorka za krila, **Irena Bradač**, kreatorka bluz, in **Jelka Novak**, kreatorka vrhnjih oblačil. Vsem trem gre seveda čestitka in zahvala, saj pomeni kipec še eno od priznanj, ki jih je v vse večji konkurenci tudi vse težje prislužiti.

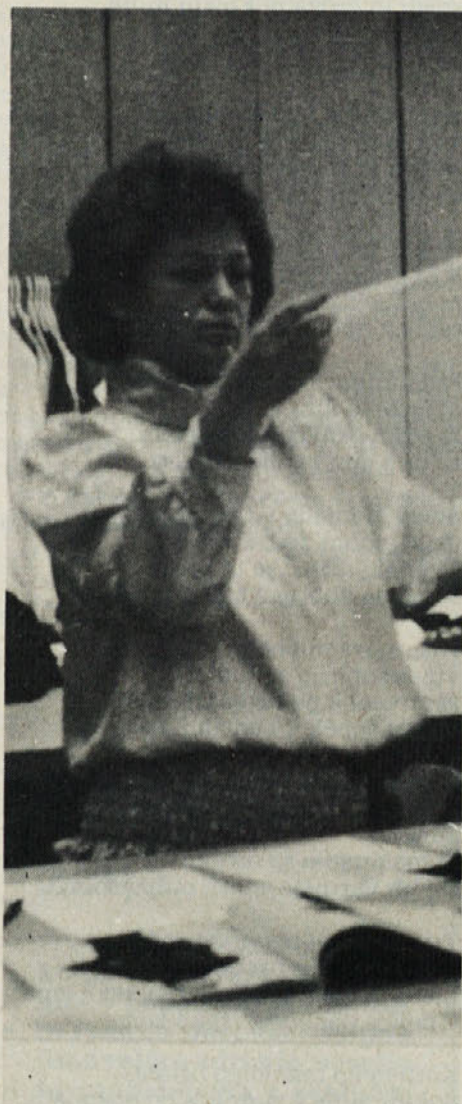
Tako kot leta poprej pa je revija Jana tudi letos podelila svoje priznanje, to je »zlato Jano«, ki je namenjena kreatorki. Tako kot lani je bila tudi letos to **Jelka Novak**, naša kreatorka iz Ljubljane. Torej še ena prisrčna čestitka. Sicer pa naj več o naših modelih na sejmu mode v Ljubljani povedo fotografije.

Letos nismo imeli svojih mini revij, pač pa smo se predstavili na skupnih modnih revijah v festivalni dvorani.

Irena Bradač — kreatorka bluz.

Jelka Novak — kreatorka vrhnjih oblačil.

Cveta Bogolin — kreatorka kril in hlač.

literarna ustvarjanja:

Ob letošnjem kulturnem prazniku Slovencev želimo predstaviti nekaj več literarnih ustvarjanj naših delavcev. Nekatera že kar nekaj časa čakajo na objavo, sedaj je gotovo najprimernejši trenutek. Hkrati pa je praznik naše kulture tudi najprimernejša in najbolj obvezujoča priložnost za dogovor, da bomo kulturi tudi v naših delovnih okoljih posvečali čim več pozornosti. Kulturi v najširšem smislu, pa vse do izbranih trenutkov, ko se družimo z umetniškimi ustvarjanji. Osrednji poudarek je prav gotovo strnjen v našem ex-temporu, ki bo letos že 10. po vrsti. So pa še priložnosti za galerijsko dejavnost, za gostovanje raznih pevskih zborov, za recitacije, za širjenje bralne kulture...

Priložnosti in hkrati naloge so to, na katere ne smemo potem, ko bo praznik naše kulture mimo, pozabiti.

zvonček

Je zvonček zazvonil,
to je telefon,
oglasi se »cifra«,
ta ve za bonton.
Halo, kaj želite?

Gospod bog je tukaj,
Miciko hočem,
jo rabim takoj!

Naj bog oprostí mi,
ker Micike ni,
tri dni že boleha,
v špitalu leži.

Le kje je bonton?

Gospod bog je tukaj,
če slišiš slabo,
jaz Miciko hočem,
če ne bo hudo!

Gospod bog, takoj!
Le kje je bonton?
V bolnico vežem,
če živa je še,
sicer vam naslov nov
sveti Peter pove.
So hudi to časi,
komoščnik vsak že
domišlja preveč si.
Boga se kar gre.

Zazvonil je zvonček
odfrčal bontonček...

JOŽE BRAČIKA

če bila bi jaz

ČE BI BILA JAZ
če bila bi jaz drevo
poženem svoje korenine
globoko pod zemljo
razširim veje
rastem, rastem
visoko pod nebo

ČE BILA BI JAZ
če bila bi jaz reka
deroča, šumeča,
kalna, besneča
nosila vse bi s seboj

ČE BILA BI JAZ
če bila bi jaz sonce
vroče, prijazno
svoje žarke zlate
enako bi delila na
vse konce sveta

ČE BILA BI JAZ
če bila bi jaz kaplja dežja
padla na tvoj bi obraz
drsela čez lice ti
tiho in mirno
dokler me ne bi
utrl si z roko.

SILVA PUHAR

idrijska kotlina

Ko prideš do idrijske kotline,
strah in groza te kmalu mine,
zagledaš mesto vseh čudes,
nobene ravne ulice vmes.

Davno pred več kot sto leti
v kotlino polno z drevesi
se škafar je tu naselil,
da sam se z naravo bi veselil.

Pa glej ga šmenta, kaj je to?
V škafu se sveti z vodo,
ta reč je težka, da le kaj,
tekoča, spolzka, bog ve kaj?

Prišli rudarji iz raznih mest,
prinesli dobro in slabo vmes,
iz trdih skal iztisnili srebro,
ki mnogim kruha dalo bo.

Staro in mlado v rudnik hiti,
da iz globin živo srebro dobi.
Grenak, težak, je ta kruh,
samo da dobrega bo poln trebuh.

Hiše stare mične in prijazne,
vmes šopirijo se tudi nove,
raztresene po hribčkih malih
so kot šopek v nedrih Zale.

Tu s kleknelni hite stare mame,
v tovarno hite njih Zjale, (dekleta in žene)
doma pustile so otroke
saj jih varujejo, stari, njih stroke.

Tu se je tudi nov tozd rodil,
ki se je v Zalo prenovil,
njeni izdelki, kostimi in obleke lepe
v ponos naj bodo vsake žene.

Kotlina bo tak dolgo ostala,
dokler jama v rudniku bo obstala,
ko pa rudnika več ne bo,
bo samo veliko, veliko jezero.

črno in belo

Ne ločim črnega in belega,
ujeta sem v mrežo bolečin.
Drhtim,
roke so nemirne.
Pred mano popisan list,
za mano prazno življenje.
Obstaja upanje, da ločim belo in črno.
Ugibam pomen besed na popisanem listu,
pretrgam mrežo molče,
nato zakričim od bolečine.
Poloti se me strah.
Belo in črno.
Z žlico mešam po krožniku,
zajamem,
roka se ustavi na pol poti.
Saj res,
saje, saje črne kot noč.
Pogledam skozi okno.
Sneg, bel sneg.
Črno in belo.
Nasmehnem se.
Vem, jutri je še en dan.

SILVA PUHAR

basen:

zimsko razmišljanje

Muri je dremal pred svojo hišico na hladnem zimskem soncu in razmišljal o ljudeh. Kako čudne živali, on jih že dobro pozna, saj je menjal že tri gospodarje in tri gospodinje zraven, pa še nekaj sosedov. Psi se vsaj med seboj razumejo, te vzvišene živali na dveh nogah, ki se hvalijo na vsa usta, da znajo celo govorit, se pa še med seboj ne razumejo, kako bi potem mogli razumeti vsa ostala bitja okoli sebe.

Prvi gospodar je sicer dobro skrbel zanj, le časa ni imel nikoli, da bi se z njim malo poigral. Cele dneve je bil zdoma in vedno je pripovedoval ženi, koliko ima dela in vedno je močno dišal po pijači in tobaku. Že od daleč je zavohal ta neznosni smrad. Kako nezdrave navade. Gospodinja se zanj ni menila, le kadar gospodarja predolgo ni bilo domov, mu je ona prinesla ostanke hrane in vodo.

Bolj hudo je bilo pri drugem gospodarju. Gospodinja mu je sicer vsak dan prinesla hrano, včasih sicer bolj pozno, a kaj, ko njumu pečem krompir ni dišal in je bil raje lačen, kot da bi vsak dan bruhal. Ostale ostanke hrane so dobili prašiči ali pa kokoši. Seveda, prašiča pozimi zakoljejo, kokoši pa nesejo jajca, zato jih je treba dobro hraniti. Gospodar je bil jubezniv z njim in ga je včasih pogladil po glavi, ga prijazno ogovoril, kar je Muritu zelo dobro delo. Tudi kosti mu je včasih prinesel, a kosti so kosti, mesa je pogrešal, včasih bi bila tudi skorja kruha dobra.

Najhuje je bilo, kadar se je gospodarjev sin naveličal streljati ptiče z zračno puško in se ves posvetil njemu. Najlažje je streljal

ptice pozimi, ko jih je sosed hranil v svoji krmilnici, ali pa, ko so prihajali škorci na češnje, staro visoko drevo, na katerega ni nihče mogel splezati po sladke sadeže, po hrano za svoje mladiče. Z velikim zanosom je mladi gospodar odpel Murija z verige in mu takoj začel ukazovati vsemogoče reči, ki pa jih Muri ni razumel, ker je skoraj vse slišal prvič ali pa vsakič drugače. Samozvani pedagog se je seveda upravičeno silno raztogotil nad takšno neposlušnostjo in nehvaležnostjo in ga je zato nagradil z množico srditih besed, za katere je Muri kmalu izvedel, da so kletvice. To je nekakšna specialiteta govorečih živali. Ker pa po navadi to ni zadostovalo, je Murija še obrcal in premlatil s čemerkoli; kar je pač imel pri roki, je bilo dobro za utrditev vzgoje.

Muri v svoji kosmati butici ni mogel razumeti take ljubezni in se je obiskov mladega gospodarja začel bati in izogibati, če pa ni mogel drugače, je nestrpnemu gospodarju enostavno pobegnil in se je vrnil domov šele ponoči, ko je nevarnost mimo. Muri je potem večkrat slišal, da mladeniča ni doma, ker ima mladinski sestanek, da je postal ceio predsednik mladine v njihovi vasi. Muriju je zelo prijalo, da so bili mladinci zaposleni drugje in niso imeli časa za vzgojo psov. Všeč mu je bilo, da je pes in ne človek; če imajo ljudje take vzgojne metode za vzgojo svojih mladičev, kakor za vzgojo psov, je pa on že raje pes.

Zadovoljen s tem dejstvom je prenehal razmišljati o teh nenavadnih bitjih, polnih nasprotij in še kako nevarnih.

JOŽE BRAČIKA

srečanje upokojencev delte

Sekcija upokojencev Laboda, tozda Delta Ptuj, organizira vsako leto ob koncu poslovnega leta srečanje upokojencev. Letošnji datum je bil 19. december 1987 ob 13. uri. Uvodno besedo je imela dolgoletna predsednica sekcija Zora Kajžnik. Iskrivo, temperamentno in z mladostno svežino je prikazala izčrpno delo sekcije od začetka pa do danes. Humano delo, skrb za onemogle upokojence, obisk na domu in zaželeno pomoč opravlja posebna komisija sekcije pod vodstvom Marije Magdič in vodje kadrovske službe Labod, ki je prejela za prizadevanja simbolično darilo, šopek cvetja.

Dnevni red je dal besedo direktorici tozda Delta Ptuj Mariji Krničar, ki je osvetlila poslovanja kolektiva v tem letu, ubadanje s težavami in poudarila, da se bodo samo s kvaliteto proizvo-

Spomin na novoletno srečanje upokojencev v Novem mestu. Tudi tokrat so jih prijetno zabavali učenci stopiške osnovne šole.

dov in storilnostjo uveljavili na tržišču.

Glavni direktor Laboda ne bi bil direktor, če ne bi dal svoj prispevek temu srečanju. Orisal je težek položaj konfekcionarjev (šivankarjev) v tekstilni panogi. Kljub temu da tekstilna stroka telo oblači in ga varuje pred mrazom in bi potemtakem morala imeti prioriteto pred drugimi strokami, je še vedno, na žalost, na repu. Mnogo je bilo napisanega in izrečenega, da se tekstilni stroki prizna benificiran delovni staž, vendar so povsod naleteli na gluha ušesa. Med drugim je poudaril, da doseganje norm, storilnost in kvaliteta proizvodov, ki je bila doslej na evropski ravni, preide v svetovno merilo, ker bodo le tako konkurenčni na tržišču.

Srečanje je popestril ženski pevski zbor pod vodstvom Grete Glatz. Ubrani glasovi, solospeli in tercet so orosili marsikatero oko. Dokaz je bil večkratni bučni aplavz upokojencev.

Naj zaključim z besedami: prihodnje leto ponovno srečanje.

MAKS BRAČIČ

najboljše želje

V začetku leta sta se upokojili dve delavki iz likalnice v Ločni: Fanika Košak in Ivanka Darovec. Želimo jima veliko zdravja, veselja in zadovoljstva v zasluženem pokoju.

pozdrav krških upokojencev

Kot vsako leto so nas tudi letos povabili na novoletno srečanje upokojencev tozda Libna Krško. Srečanja se nas je udeležilo lepo število upokojencev.

Na obrazih je bilo videti zadovoljstvo, srečo vseh, saj smo se nekateri po enem letu zopet videli. Tudi predstavnik tozda Libna, direktor Edo Komočar, in DO Labod, glavni direktor Bratož Milan, sta nas presenetila z nekaterimi podatki o uspešnosti poslovanja, še zlasti v času, ko je v gospodarstvu vse težje, in spomnili smo se na ledino, katero smo skupaj orali več let.

Tudi dedek Mraz nas je bogato nagradil z novoletnimi darili, zato smo ponosni, da smo upokojenci Laboda, saj se malokateri kolektiv tako spominja na upokojence, zvečina kar pozabijo na njih in nekateri upokojenci nam kar zavidajo.

Naj bo pot v letu 1988 delavcem Laboda čim lepša, čimbolj okrašena z rožicami, predvsem pa se želimo zahvaliti za topel sprejem, za organizacijo predstavnika tozda Libna in DO Labod za prijetno srečanje.

Hvala in srečno!

zahvala

Kot predsednica upokojevcev v novomeškem delu Laboda se sodelavcem najlepše zahvaljujem, ker se večkrat spomnijo na nas upokojevce s srečanji s primernimi darili, katerih smo upokojevci zelo veseli.

Veseli pa smo tudi zato, ker vem, da nismo pozabljeni, da se nas spomnijo delavci, s katerimi smo dolga leta delali v tovarni tudi v času, ko nam je bilo težko premagovati težave, s katerimi smo se soočali, in kljub temu prispevali h graditvi tovarne; posebno pa smo veseli tisti, ki smo vrsto let delali v stari tovarni na trgu v mestu.

Pri vsakoletnem srečanju v naši tovarni smo bili zelo veseli in srečni, ko nas je sprejel direktor in nas vse prav lepo pozdravil z krajšim govorom. Veseli smo bili snidenja tudi z delavci, s katerimi smo nekdanj skupaj delali. Še enkrat se prav lepo zahvaljujem delavcem, kakor tudi upravi za nesebično vsakoletno obdaritev, ki so jo nam izkazali in nas ob snidenju tudi vedno toplo sprejeli.

Upokojevci si želimo še mnogo srečanj z našimi delavci, njim pa mnogo sreče in uspeha pri delu za boljši jutri.

FANI UDOVČ

zahvala delavcem tozda tip-top

22. 12. 1987 smo bili upokojevci objavljani na zaključek leta v naše podjetje, tozda Tip-top Ljubljana. To je bilo za nas upokojevce nekaj posebnega. Res se lahko pohvalimo z našo delovno organizacijo, ki nas ne pozabi in nas obdaruje dvakrat na leto, za novo leto in 8. marec.

Za odlično kosilo, ki je bilo pripravljeno, so vsake pohvale deležne naše kuharice. Dobili smo tudi lepo darilo, ki nam ga je kot vsako leto izročila poslovna sekretarka Gašperšičeva, ki ravno tako skrbi za naše letovanje na morju in se nasploh nesebično prizadeva za nas upokojevce, za kar je deležna največje zahvale s strani vseh nas.

Zahvaljujemo se tudi predsedniku DS Zupančiču, ki nas je popeljal na ogled proizvodnje, in tedaj smo lahko poklepotali z našimi starimi sodelavci, kar nam je bilo tudi v veliko veselje.

Še enkrat velika hvala našemu podjetju za vso skrb, ker tudi v teh kriznih časih ni pozabilo na nas upokojevce. Želimo vam še naprej veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Upokojevci tozda Tip-top Ljubljana

majhna anketa v delti

V Delti smo povprašali delavke, kaj mislijo o novi postavitvi strojev in o novi organizaciji šivalnice:

Jožica Korenjak: Nova postavitve bo gotovo prinesla nekaj kvalitetnih premikov. Sedaj imamo nadaljevalno delo, kar pomeni, da lahko tudi druga drugo opozarjamo na napake pri kvaliteti izdelave. Glavno pa je, da bomo

Jožica Korenjak

imeli dovolj dela in da bomo dosegali vse lepše rezultate. Z januarskimi smo lahko kar zadovoljni.

Angela Lajh: Z reorganizacijo sem začela šivati bluze, prej pa sem delala na srajcah. Delo je zame novo in težko. Za primer naj navedem, da je samo en rokav sestavljen iz štirih delov. Menim, da so norme previsoke.

Marina Cafuta: Moje delo se z novo postavitvijo ne menja, menim pa, da bo ta le prinesla nekaj dobrih sprememb. Tudi pri kvaliteti jih bo čutili, seveda pa je treba ob tem zagotoviti, da pride v šivalnico dobro pripravljeno delo iz krojilnice. Z delom sem sicer zadovoljna, le norme imamo previsoke.

Milena Arnuš: Že prvi rezultati kažejo, da gre na bolje. Z novo postavitvijo smo dosegli večjo preglednost in večjo povezanost. Tudi izkoristek delovnega časa je z novim redom pri organizaciji malic, ki izhaja tudi iz reorganizacije šivalnice — boljši.

Marija Rojko: Nisem se še navadila na novo postavitev. Je pa ta gotovo boljše za samo organizacijo dela.

Silva Kuhar: Postavitev je v redu. Zagotavlja bolj tekoče in bolj zaključeno delo. Sem zadovoljna.

Olga Zemljarič: »Opravljam ročna dela. Z novo postavitvijo imam manj hoje, zato sem zadovoljna.«

Božica Marciuš: »Mislim, da se bomo vsi skupaj kmalu navadili na spremembo. Saj prinaša vse dobro.«

šopek modrosti

Humor ni dar duha, ampak srca.

***

Skopuh pozna vse skrbi bogatašev in čuti vse trpljenje revežev.

***

Moč brez umskih sposobnosti sama sebe ruši.

***

Časti spravljajo v sužnost tako bogove kot tudi ljudi.

***

Vsa druga razočaranja so neznamna v primerjavi s tistimi, ki jih doživljamo sami nad seboj.